

Sygn. akt I ACz 658/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Teresa Rak

SSA Maria Kus-Trybek

SSA Jerzy Bess (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy Miejskiej (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K., Przedsiębiorstwu Budownictwa (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę ewentualnie zobowiązanie do wykonania usług

na skutek zażalenia strony powodowej Gminy Miejskiej K. na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Krakowie z dnia 24 stycznia 2014 r., sygn. IX GC 5/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 658/14

UZASADNIENIE

Gmina Miejska (...) Spółka Akcyjna w K. domagały się we wspólnym piśmie zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz Gminy Miejskiej K. kwoty 1 718 155 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 13 grudnia 2013 r. oraz zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 5 500 445,13 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 13 grudnia 2013 r., ewentualnie wykonania dalszych robót zgodnie z załączonym wykazem. Jako podstawę roszczeń pieniężnych wskazano uprawnienie do obniżenia ceny za wady wykonanego obiektu budowlanego. Podstawą wykonania obiektu była umowa o roboty budowlane zawarta między stronami powodowymi a pozwanymi dnia 20 stycznia 2010 r. Pismo opłacono jedną opłatą w wysokości 100 000 zł uiszczoną przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółkę Akcyjną w K., a obie strony powodowe były reprezentowane przez radcę prawnego.

Zarządzeniem z dnia 24 stycznia 2014 r. Przewodniczący zwrócił pozew Gminy Miejskiej K., wskazując, że w sprawie zachodzi współuczestnictwo formalne, a zatem zarówno pozew Gminy, jak i powodowej spółki powinny być oddzielnie opłacone. Pozew Gminy nie został opłacony, a jest ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zatem podlega on zwrotowi bez wzywania do uiszczenia braków fiskalnych, zgodnie z art. 130² § 1 k.p.c.

Gmina wniosła zażalenie na to zarządzenie, wnosząc o jego uchylenie. Wskazała, że w sprawie zachodzi współuczestnictwo materialne. W 2009 r. pomiędzy gminą a powodową spółką zawarto porozumienie o współpracy przy realizacji wspólnego przedsięwzięcia, jakim miała być budowa i przebudowa szeregu elementów

komunikacyjnych od Ronda (...) do ul. (...). Inwestycja ta stanowiła pewną funkcjonalną całość, na które wykonawca udzielił jednej gwarancji, a podział inwestycji nastąpił z przyczyn formalnych (finansowanie).

Po wydaniu zarządzenia o zwrocie pozwu Gmina opłaciła pozew.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne, podlega zatem oddaleniu.

Jak trafnie zauważono w zarządzeniu, nieopłacony pozew strony zastępowanej przez tzw. profesjonalnego pełnomocnika podlega zwrotowi bez wzywania do uiszczenia braków fiskalnych. Kluczowe znaczenie dla zasadności zarządzenia o zwrocie ma zatem to, czy od pisma wszczynającego postępowanie uiszczono prawidłową opłatę. Zgodnie z art. 4 ust. 1 zd. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pismo złożone przez kilka osób podlega jednej opłacie. W myśl zd. 2 tego przepisu w przypadku współuczestnictwa formalnego każdy uczestnik powinien jednak uiścić opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia. W niniejszej sprawie należy zatem rozważyć, czy współuczestnictwo po stronie powodowej ma charakter formalny czy materialny.

Zgodnie z art. 72 § 1 k.p.c. współuczestnictwo materialne zachodzi jeżeli przedmiot sporu stanowią prawa lub obowiązki im wspólne lub oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, a współuczestnictwo formalne jeżeli roszczenia lub zobowiązania są jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, jeżeli ponadto właściwość sądu jest uzasadniona dla każdego z roszczeń lub zobowiązań z osobna, jako też dla wszystkich wspólnie. W przedmiotowej sprawie strony powodowe wywodzą swoje roszczenia z umowy o roboty budowlane zawartej dnia 20 stycznia 2010 r. Zgodnie z postanowieniem 2.1.2. zamawiającym roboty budowlane – budowa linii tramwajowej (...) etap (...): Rondo (...) K. – K. – ul. (...) wraz z przebudową pasa drogowego i budową ul. (...) jest (...) S. A., a zgodnie z postanowieniem 2.1.3. zamawiającym roboty budowlane – budowa estakady w ciągu ulic (...) jest gmina, określona jako (...) (k. 35). Jak wynika z tych sformułowań, wykreowano w umowie dwa niezależne stosunki zobowiązaniowe – między działającymi solidarnie wykonawcami i gminą oraz między działającymi solidarnie wykonawcami a powodową spółką. Jak wynika z treści pozwu, a także z treści zażalenia, inwestycja stanowiła funkcjonalną całość, lecz formalnie została podzielona na dwie części – za jedną miała zapłacić gmina, a za drugą powodowa spółka. Każda z nich ma zatem własne, indywidualne roszczenie o obniżenie ceny, zwłaszcza że wady, które miały według treści pozwu powstać osobno są wymieniane dla obu części inwestycji. Podstawa faktyczna dochodzonych roszczeń jest zatem taka sama, a nie ta sama.

Bez znaczenia pozostaje przy tym, czy stosunki te wykreowano w jednym dokumencie (umowie), gdyż liczba dokumentów nie jest równoznaczna liczbie powstałych stosunków umownych. Bez znaczenia pozostaje także umowa (porozumienie) między obiema stronami powodowymi, jak również kwestia „funkcjonalnej całości” projektu i inwestycji, gdyż jak przyznaje sama skarżąca, projekt jednak rozdzielono „formalnie” z uwagi na finansowanie przez inne podmioty. Odnosząc się do cytowanego w uzasadnieniu zażalenia orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r., sygn. akt IV CZ 7/08, Lex nr 492175), należy zauważyć, że stan faktyczny dotyczył zupełnie innej sytuacji (naruszenia dóbr osobistych dwóch osób), a Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie zachodzi współuczestnictwo formalne.

Podkreślenia wymaga, że opłacenie pozwu przez gminę już po wydaniu zarządzenia nie ma wpływu na rozstrzygnięcie niniejszego postępowania zażaleniowego. Nie można także uznać, że postępowanie to jest bezprzedmiotowe, gdyż od jego wyniku zależy wysokość opłaty, w tym także możliwość jej zwrotu na zasadzie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Oddalenie zażalenia nie przekreśla natomiast skutków opłacenia pozwu określonych w art. 130² § 2 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.